

Анализа

Љубомир ЦУЦУЛОВСКИ

"Sine ira et studio"

"Bez omraza i pri st rasnost"

Повеќе од петнаесет години трае спорот на Република Македонија со Република Грција околу уставното име на македонската држава. Во меѓувреме се случува многу необични нешта, напати на работ на која било разбирливост, како да се работи за циркузијада, а не за сериозни национални и државни интереси, од кои во значајна мера зависи иднината на државата и на народот. Едно од тие чуда е нечујното, тивко трансформирање на разговорите за името во преговори за името. Имено, уште на самиот почеток од спорот, беше нагласено дека не станува збор за преговори, туку само за разговори околу уставното име на Република Македонија, бидејќи ако се работи за преговори, тогаш мора да се дојде до некое заеднички прифатливо решение. Тоа, пак, значи дека Република Македонија ќе мора да направи одредени отстапки, сеедно каков ќе биде нивниот карактер.

За разлика од преговорите, разговорите нужно не имплицираат доаѓање до заедничко решение и, според тоа, Република Македонија не е принудена на никакви отстапки поврзани со нејзиното име, уште помалку со нејзиниот идентитет. На оваа битна разлика укажуваше, исто така, и "меѓународната заедница", под чие покровителство всушност и се води спорот. Меѓутоа, денес ретко кој говори или пишува за разговори околу името, туку говори и пишува, без никаква задршка или срам, за преговори. На тој начин, полека, итро, просто перфидно, се измени првичната природа, како на контактите меѓу Република Македонија и Република Грција, така и на улогата која требаше да ја има посредникот на ООН, господинот Метју Нимиц, сеедно што во меѓувреме овој господин сè повеќе се преобразува во експонент на "меѓународната заедница", а сè помалку на она што требаше да биде - неутрален медијатор. Навистина, на овој човек не може нешто сериозно да му се префрли, бидејќи само добро си ја игра изменетата улога, во чија измена доброволно учествува(ат) и самите власти на Македонија, обилно поддржани од еден

тоа се остана. Се остана на одредено жалење, на одредена разочараност, наместо да се преземат практични чекори со кои би била потврдена нашата разочараност од односот на оваа Алијанса кон нашата земја, Република Македонија. Еден од тие практични чекори би бил повлекувањето на сите македонски војници кои се борат, сеедно каде во светот, под менторство на "меѓународната заедница" - тоа можеше да биде Ирак, Авганистан, БиХ... Наместо тоа, повторно бесрамно додворување кон оние кои се обидуваат на секаков начин да му го одземат достоинството на македонскиот народ, како тој да е создаден од пластелин, чии желби и очекувања можат да се обликуваат така како што некому ќе му се посака. Се отиде дури дотаму што оној струмички градоначалник, Зоран Заев, побара малку да сме го подвиткале 'рбетот, работа, која и да сака, не ќе може да ја оствари, бидејќи 'рбетот можат да го свиткаат само оние суштества кои поседуваат 'рбет. Другите, и да сакаат, тоа не можат да го сторат, бидејќи може да се свитка само она што се поседува, меѓутоа не и она што не се поседува - како 'рбетот, на пример. Зарем на овој господин, познат

АБДИКЦИЈАТ

дел од пишаните и електронските медиуми. Според тоа, вината не е кај другите, туку вината е кај нас самите.

Втората тивка, нечујна измена во наметнатиот спор со Грција е проширената употреба на референцата Бивша Југословенска Република Македонија (БЈРМ) надвор од Организацијата на Обединетите нации. Според постигнатата спогодба од крајот на минатиот век, оваа референца требаше да послужи само за употреба во ООН и да важи привремено. Ова "привремено" трае до денешен ден, без да може барем да се насети, ако веќе не може точно да се определи, крајот на овие разговори, трансформирани во преговори. Третата перфидна измена е оној дел од заедничката Спогодба во кој Република Грција се обврзува дека за време на траењето на разговорите нема на ниту еден начин да го попречува зачленувањето на Република Македонија во која било меѓународна институција или асоцијација. Оваа грчка согласност, доброволно дадена пред целата светска јавност, се распрсна како балон од сапуница за време на пролетниот Самит на НАТО во Букурешт. НАТО, заедно со нејзините членници, како едвај да го чекаа грчкото вето. Дури повеќе, во заедничката изјава на ниту еден начин не беше спомнат зборот вето. Напротив, беше истакнато дека членките на оваа воена Алијанса не постигнале согласност за прием на Република Македонија. Оваа одлука беше примената со одредена доза на револт во македонските политички кругови и на

Што да се прави кога во Македонија се живее живот со испомешани вредности и идеи, во кој сè е можно, освен самото можно? Сепак, и од оваа провалија, како и од овој морал и лицемерие, македонскиот народ ќе пронајде решение, секому кажувајќи му го в лице, без каков било пардон, она што навистина го заслужил со своите дела.

по презимето Заев, малку му беше што за време на владеењето на неговата партија, "државотворната" СДСМ, покрај привремената измена на името, се промени државното знаме, како и оној дел од Уставот во кој се гарантираше грижата на македонската држава за македонското малцинство во соседните земји? Оттука, покрај другото, Македонците и нивните здруженија во соседните земји денес се препуштени сами на себе, без каква било заштита или грижа од својата матична држава. Оттука, Грција и нејзината Армија можат на скандалозен начин да манифестираат сила на теренот каде што македонското население е доминатно, и

Од држава, Македонија се преобразува во циркус под отворено небо, во кој секој прави што ќе му се посака. Имено, секаде референдумот се смета за еден од најдемократските начини на изјаснување на граѓаните, а кај нас овој облик на верифицирање на одредени политички одлуки и намери се смета за популизам, за недостиг на политичка храброст и демократија.

над членовите на "Виножито", и на воените паради, како онаа што неодамна се одржа пред очите на целата светска јавност и во присуство на неколку министри за одбрана од балканските земји.

За сè ова молчи и "меѓународната заедница", и нормално е дека ќе молчи сè додека огромен дел од македонскиот политички блок молчи, освен ако под немољчење се мисли на срамежливите напомени дека таквото грчко однесување никаде не водело, дека било анахронно и слични небулози, секому познати и, според тоа, без какво било значење.

Токму во таква ситуација "државникот над сите државници", "државникот" како таков, господинот Бранко Црвенковски, кој е и претседател на Република Македонија, се одлучи да абдицира од разговорите за името, бидејќи неговата одлука да го повлече Никола Димитров од разговорите со Нимиц е токму тоа - абдициција! Оваа абдициција би имала смисла кога со неа би сакал да прекине секаков разговор за името, потег со кој би ја разоткрил бесмисленоста на преговорите, или разговорите околу името. Не, господинот Црвенковски е мотивиран од сосема поинаква намера - тој сака целата одговорност да им ја препушти на премиерот Никола Груевски и на владејачката партија, ВМРО-ДПМНЕ. Со тој чин Црвенковски се обидува да симне секаква одговорност од себе и од партијата со

која раководи цело време, макар тоа раководење било и од сенка. Оваа перфидност, за жал, ја прифати и ја поддржа еден дел од македонските медиуми, прогласувајќи ја за логична и храбра. Токму во оваа точка се разоткриваат целата мизерија и целата дволичност на дел од македонската јавност - како политичка, така и медиумска. Оние кои сметаа и кои сè уште сметаат дека израз на кукавичлук е залагањето промената на името да биде потврдена и на референдум, значи да се стави на проверка пред сите граѓани на Република Македонија, наеднаш прават своевидно салто мортале, сметајќи ја абдицијата на претседателот за израз на мудрост и храброст. На тој начин, храброста се преобразува во нехраброст; нехраброста во храброст. Едноставно, во Република Македонија на дело се своевидни однесувања и оценувања од типот на хokus-покус или, што е исто, од типот на час го гледаш, час не го гледаш. Од држава Македонија се преобразува во циркус под отворено небо, во кој секој прави што ќе му се посака. Имено, секаде во светот референдумот се смета за еден од најдемократските начини на изјаснување на граѓаните, додека кај нас

А КАКО ХРАБРОСТ

За разлика од преговорите, разговорите нужно не имплицираат доаѓање до заедничко решение и, според тоа, Република Македонија не е принудена на никакви отстапки поврзани со нејзиното име, уште помалку со нејзиниот идентитет. Меѓутоа, денес ретко кој говори или пишува за разговори околу името, туку говори и пишува, без никаква задршка или срам, за преговори. На тој начин, полека, итро, просто перфидно, се измени првичната природа на контактите меѓу Република Македонија и Република Грција.

овој облик на верифицирање на одредени политички одлуки и намери се смета за популизам, за недостиг на политичка храброст и демократија. Според овој манир на мислење, следи дека одлуката на Шарл де Гол да излезе на референдум и на него да ја потврди исправноста на своите идеи била израз на крајна неодговорност и малодушност на овој храбар генерал и одлучен претседател на Франција. За разлика од референдумската проверка на своите идеи, сфаќања или намери, бегството од каква било одлука се прогласува за врховно добродетелство, сеедно што токму тој, кој сега бега и се повлекува од секаква одговорност, ја замесил целата каша. Притоа, не смее да се заборава дека Бранко Црвенковски беше премиерот кога беше одлучено Република Македонија да биде примена во ООН под клоновското име БРЈМ. Патем, ваквото однесување одамна ја следи Република Македонија и, токму затоа таа не само што не тапка во место, туку секојдневно, од час во час, оди наназад. Неединството и плиткоумноста како да се нејзината судбина, нејзиниот заштитен знак.

Меѓутоа, што да се прави кога во Македонија се живее живот со испомешани вредности и идеи, во кој сè е можно, освен самото можно? Сепак, и од оваа провалија, како и од овој морал и лицемерие, македонскиот народ ќе пронајде решение, секому кажувајќи му го в лице, без каков било пардон, она што навистина го заслужил со своите дела.